

Dómsmálaráðuneytið

Reykjavík, 1. október 2026

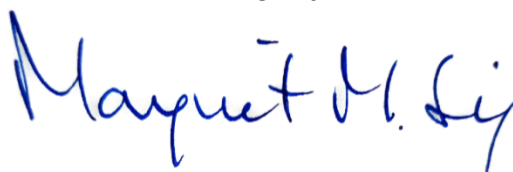
Efni: Umsögn Mannréttindastofnunar Íslands um frumvarp til laga um breytingu á almennum hegningarlögum, nr. 19/1940, með síðari breytingum (vændiskaup)

Mannréttindastofnun Íslands telur jákvætt að lagt sé til að almennum hegningarlögum nr. 19/1940 verði breytt í þeim tilgangi að draga úr eftirspurn eftir vændi, mansali í kynferðislegum tilgangi og skipulagðri brotastarfsemi. Er í því sambandi vísað í umsögn stofnunarinnar um áform um breytingu á vændiskaupaákvæði umræddra laga, dags. 10. ágúst sl.

Stofnunin fagnar því með breytingunni er ætlað að veita börnum aukna refsivernd, þannig að viðurlög séu þyngri þegar um er að ræða kaup á vændi af barni og að gáleysi um aldur barns uppfylli saknæmisskilyrði. Ákvæðin eru í samræmi við þá ríku skyldu stjórnvalda að tryggja sérstaka vernd barna gegn kynferðisofbeldi, þar með talið vændi, sbr. 19 og 34. gr. Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna, sbr. lög nr. 19/2013.

Ákvæði um refsingu við vændiskaupum hefur verið hluti af íslenskri löggjöf um nokkurt skeið, en þrátt fyrir það tíðkast vændiskaup enn. Líkt og fram kemur í athugasemdum með frumvarpinu hafa varnaðaráhrif núverandi laga reynst takmörkuð. Telur stofnunin því jákvætt að í athugasemdum með frumvarpinu komi fram skýr áhersla á að fylgjast með áhrifum lagabreytinganna, auk þess sem gert sé ráð fyrir auknu samráði við þau samtök sem starfa með einstaklingum sem breytingarnar varða. Stofnunin áréttar þó jafnframt mikilvægi þess að styrkja úrræði fyrir einstaklinga sem eru þolendur kynferðislegs ofbeldis, vændis og mansals.

Virðingarfyllst,

Margrét María Sigurðardóttir,
framkvæmdastjóri